

KUTSE ANDMISE KORD **kliinilise psühholoogia kutsetele**

1) ÜLDOSA

1.1 Kutse andmise kord (edaspidi kord) reguleerib järgmiste kutsete andmise korraldamist:

- 1) kliiniline psühholoog, tase 7;
- 2) kliiniline psühholoog, tase 8;
- 3) kliiniline lapsepsühholoog, tase 7;
- 4) kliiniline lapsepsühholoog, tase 8;
- 5) kliiniline psühholoog-psühhoterapeut, tase 7;
- 6) kliiniline psühholoog-psühhoterapeut, tase 8;
- 7) kliiniline kohtu- ja korrektsioonipsühholoog, tase 7;
- 8) kliiniline kohtu- ja korrektsioonipsühholoog, tase 8;
- 9) neuropsühholoog, tase 7;
- 10) neuropsühholoog, tase 8.

1.2 Iga kutse kompetentsusnõuded on kehtestatud kutsestandardis. Kompetentsuse hindamise positiivse tulemusena väljastatakse kutsetunnistus.

1.3 Eesti Psühholoogide Liit on punktis 1.1 loetletud kutsete kutset andev organ ehk kutse andja (edaspidi KA).

1.4 KA moodustab kutse andmise erapooletuse tagamiseks kutsekomisjoni, kuhu kuuluvad kliinilise psühholoogia kutsete andmisest huvitatud osapooled: tööandjad, töötajad, erialaliidu esindajad, spetsialistid ja koolitajad.

1.5 Kutsekomisjon nimetab hindamiskomisjoni, kes hindab kutset taotleva isiku (edaspidi taotleja) kompetentsuse vastavust kutsestandardi nõuetele.

1.6 Kutse- ja hindamiskomisjoni volitused kehtivad KA kutse andmise õiguse kehtivuse lõppemiseni.

1.7 Kutse- ja hindamiskomisjon lähtuvad oma töös kutseseadusest, korrast, kutsestandardist jm. kutse andja kehtestatud juhenditest.

1.8 Kutse esmakordne taotlemine ja taastõendamine erineb eeltingimuste ja vormide poolest.

1.9 Kutse taotlemine ja tõendamine, sh taastõendamine, on taotlejale tasuline (vastavalt kutseseaduse § 17 lõikele 2), tasu suuruse kinnitab Tervishoiu ja Sotsiaaltöö Kutsenõukogu (edaspidi kutsenõukogu) KA ettepaneku alusel.

1.10 Komisjonide liikmete töö tasustatakse KA kehtestatud korra alusel.

1.11 Taotlemise dokumente menetletakse haldusmenetluse seaduse sätetele vastavalt, arvestades korrast tulenevaid erisusi.

1.12 Korra ja selle muudatused kinnitab kutsenõukogu ning need jõustatakse kutsenõukogu koosolekule järgneval kutse andmise väljakuulutamisel.

2) KUTSE ANDJA ÜLESANDED

Kutse andja:

- 1) töötab koostöös kutsekomisjoniga välja kutse andmise korra (eelnõu) ja esitab selle kutsenõukogule kinnitamiseks (k.a. kutse andmise õiguse taotlemisel),
- 2) korraldab kompetentsuse hindamise juhendite ja -materjalide ning teiste kutse andmiseks vajalike dokumentide väljatöötamise,
- 3) esitab kutsenõukogule kinnitamiseks kutse andmise ja kutse taastõendamisega seotud tasu suuruse, kooskõlastades selle eelnevalt kutsekomisjoniga,
- 4) kuulutab välja kutse andmise,
- 5) tagab kutse andmisega seotud teabe avalikustamise,
- 6) määrab isiku, kes vastutab kutse andmise üldise korraldamise eest, võtab vastu kutse taotleja avalduse ja dokumendid ning kontrollib nende vastavust kehtestatud korrale,
- 7) väljastab kutsetunnistuse,
- 8) tagab kutse andmise käigus saadud avaldamisele mittekuuluva teabe kaitstuse,
- 9) vastutab kutse andmise korraldamise protseduuride täitmise eest,
- 10) esitab kutsenõukogule vähemalt kord aastas kutse andmise korraldamise aruande ning kutse andmisega seotud rahaliste vahendite kasutamise aruande,
- 11) edastab Kutsekojale punktis 6 nimetatud isiku kontaktandmed ja kutseregistrisse kandmiseks kuuluvad andmed.

3) KUTSEKOMISJONI KOOSSEIS JA ÜLESANDED

3.1 Kutsekomisjoni koosseisu kuuluvad järgmised institutsioonid (isikuline koosseis esitatakse kutse andmise korra lisas 1):

- 1) Tööandjate esindajad:
Tartu Ülikooli Kliinikum
- 2) Töötajate/spetsialistide esindajad:
Lääne-Tallinna Keskhaigla
SA TÜK Lastekliinik
PERH Psühhiaatriakliinik
- 3) Koolitajate esindajad
Tartu Ülikooli Psühholoogia Instituut
Tartu Ülikooli Psühhiaatriakliinik
- 4) Kutsekoja esindaja
- 5) Erialaliidu esindaja
Eesti Psühholoogide Liit

3.2 Kutsekomisjon valib oma liikmete seast esimehe ja aseesimehe.

3.3 Kutsekomisjon:

- 1) töötab välja kutse andmise korra eelnõu koostöös kutse andjaga (kutse andmise õiguse taotlejaga),
- 2) töötab välja kutsekomisjoni töökorra,
- 3) nimetab hindamiskomisjoni ja töötab välja hindamiskomisjoni töökorra,
- 4) arvestab ja esitab KA-le kooskõlastamiseks kutse andmise ja taastõendamisega seotud tasu suuruse,
- 5) kinnitab hindamisjuhendid ja -materjalid ning teised kutse andmiseks vajalikud dokumendid,
- 6) otsustab kutse kompetentsuse hindamise vormid,
- 7) korraldab taotleja dokumentide läbivaatamise,
- 8) otsustab taotlejale kutse andmise või andmata jätmise,
- 9) otsustab kutsetunnistuse kehtetuks tunnistamise,
- 10) lahendab hindamiskomisjoni tegevuse kohta esitatud kaebusi.

3.4 Kutsekomisjoni koosolekud protokollitakse. Koosoleku protokoll peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid: koosoleku toimumise aeg ja koht, koosolekul osalenud kutsekomisjoni liikmete loetelu, koosoleku päevakord, koosoleku käik ja otsused, koosoleku juhataja ja protokollija nimed ja allkirjad. Kutset taotlenud isikutele kutse andmise või andmata jätmise protokollis peab olema viide kutsekomisjoni otsuse vaidlustamise võimaluste, koha, tähtaja ja korra kohta (haldusmenetluse seadus § 57 lg 1).

3.5 Kutsekomisjoni liige ei tohi osaleda taotlejale kutse andmise otsustamisel, kui ta on:

- 1) osalenud hindamiskomisjoni töös või
- 2) vahetult seotud taotlejale kutse andmiseks ettevalmistava koolituse või väljaõppe korraldamisega või
- 3) taotleja tööandja või muul viisil isiklikult huvitatud kutse andmisest või kui muud asjaolud tekitavad kahtlust tema erapooletuses.

4) HINDAMISKOMISJONI MOODUSTAMINE JA ÜLESANDED

4.1 Hindamiskomisjon moodustatakse kutsekomisjoni otsusega taotleja kompetentsuse hindamiseks.

4.2 Hindamiskomisjon:

- 1) hindab taotleja kompetentsust,
- 2) koostab hindamise korraldamise ja tulemuste protokoll, mis sisaldab vähemalt järgmisi andmeid: hindamise toimumise aeg ja koht, hinnatava nimi, taotletav kutse, hindamisobjekti / hinnatav(ate) kompetentsi(de) nimetus, hindamisviis(id), hindamistulemus, mis keeles hindamine toimus, märke hindamisprotsessist ajutiselt taandatud komisjoniliikmete kohta. Hindamise tulemuste protokoll allkirjastavad hindamisel osalenud hindamiskomisjoni liikmed. Hindamiskomisjon esitab hindamise tulemuste protokoll kutsekomisjonile.

4.3 Hindamise tulemust on võimalik vaidlustada ainult juhul, kui punktis 4.6 esitatud nõuete täitmata jätmine on oluliselt mõjutanud hindamise tulemust.

4.4 Hindamiskomisjoni esimehe määrab kutsekomisjon.

4.5 Hindamiskomisjon koosneb vähemalt kolmest liikmest. Kui hindamine toimub eksami vormis automaatse testimissüsteemi kasutamisel, mille puhul inimene eksami hindamisse ei sekku, vaid ainult fikseerib tulemusi, siis peab hindamiskomisjonis olema vähemalt üks liige.

4.6 Hindamiskomisjoni liikmete kompetentsus peab kogumis vastama järgmistele nõuetele:

- 1) kutsealane kompetentsus (kõigil liikmetel peab olema kehtiv kliinilise psühholoogi kutse, vähemalt ühel liikmel peab olema erialapraktika juhendamise ja hindamise kogemus),
- 2) kutsesüsteemialane kompetentsus,
- 3) hindamisalane kompetentsus (vähemalt ühel komisjoni liikmel peab olema psühholoogia õpetamise ja eksamite läbiviimise kogemus ülikooli tasemel).

4.7 Hindamiskomisjoni liikmed peavad olema sobivate isikuomaduste ja hoiakutega ning tegutsema erapooletult.

4.8 Hindamiskomisjoni liikmetest ei tohi üle ühe kolmandiku olla vahetult seotud antud hindamiseks ettevalmistava koolituse või väljaõppe korraldamisega ja üle ühe kolmandiku olla taotleja tööandjaga samast asutusest, välja arvatud punktis 4.5 nimetatud automaatse testimise puhul.

4.9 Juhul, kui punktis 4.8 nimetatud tingimused ei ole täidetud, peab tingimustele mittevastav komisjoni liige end hindamisprotsessist ajutiselt taandama.

5) KUTSE TAOTLEMISE EELTINGIMUSED JA ESITATAVAD DOKUMENDID

5.1 Eeltingimused ja neile vastavust tõendavad dokumendid:

5.1.1 Kliiniline psühholoog, tase 7:

1) Magistrikraad psühholoogias, mis on saadud pärast 5-aastast (300 EAP) psühholoogiaõpet. Haridustaseme tõendamiseks tuleb esitada **ülikoolidiplomite koopiad** bakalaureuse ja magistritaseme õpingute läbimise kohta psühholoogia erialal.

2) Läbitud õppekava peab katma kõik õppekava komponendid, mis on esitatud hindamisstandardi tabelites 1 ja 2 ning vastama hindamisstandardi tabelis 3 esitatud proportsioonidele. Tõendamiseks tuleb esitada ülikoolidiplomite juurde kuuluvate **akadeemiliste õiendite koopiad koos haridusanalüüsi tabeliga**. Kui ülikooliõpingutes jääb standardis nõutavaid aineid puudu, saab nende asemel arvestada ülikooliõpingutest eraldiseisva täiendusõppe korras läbitud kursusi, mis sobivad erialaseks täienduseks. Sellisel juhul tuleb esitada täiendusõppena **läbitud kursuste kohta tunnistuste koopiad**.

3) Kliinilise psühholoogi poolt juhendatud praktika läbimine kliinilise psühholoogia valdkonnas. Praktika kestus on 12 kuud (1500 töötundi) või sellele vastav hulk ainepunkte (60 EAP). Esitada tuleb **praktika kokkuvõte ja praktikajuhendaja hinnang praktikandi kompetentside kohta**.

4) Nõusolek oma tööalases tegevuses juhendada kutse-eetika nõuetest. Esitada **allkirjastatud eetikavanne**.

5.1.2. Kliiniline psühholoog, tase 8:

1) Eelnev 7. taseme kliinilise psühholoogi kvalifikatsioon. Tõendamiseks tuleb esitada sellekohase **kutsetunnistuse koopia**.

2) **Tõendid**, mis näitavad, et taotleja on 8. taseme kliinilise psühholoogi kutsetaotluse esitamisele eelnenud seitsme aasta jooksul **töötanud kliinilise psühholoogina**¹ keskmiselt vähemalt 400 tundi aastas vähemalt 4-aastase perioodi jooksul.

3) Tõendid, mis näitavad, et taotleja on 8. taseme kliinilise psühholoogi kutsetaotluse esitamisele eelnenud seitsme aasta jooksul läbinud mitmekesiseid erialaseid täienduskoolitusi keskmiselt vähemalt 80 tundi aastas vähemalt 4-aastase perioodi jooksul, st kokku vähemalt 320 tundi.

Täienduskoolituste hulka loetakse:

(a) kursused ja töötoad (15-60% täienduse mahust),

(b) erialakonverentsidel osalemine (10-20%),

(c) uute oskuste õppimine ja rakendamine oma töös (15-20%),

(d) kovisioonis ja supervisioonis osalemine (10-20%),

(e) praktikantide juhendamine (10-20%),

(f) ettekanded erialasele kuulajaskonnale (max. 20%),

(g) publitseerimine autori või kaasautorina (max. 30%),

(h) erialaste väljaannete toimetamine (max 20%). Esimese nelja tegevuse osakaal kokku peab

moodustama vähemalt 50% täienduskoolitusest. Esitada tuleb **täienduskoolituse register ja tunnistused** läbitud täienduskoolituste kohta. Tunnistustega peab täienduskoolituse registris esitatud koolitustest olema tõendatud 40 tundi täienduskoolitusi aasta kohta.

4) Vähemalt üks erialane publikatsioon ETIS 1.1 või 1.2 kategooria eelretsenseeritavates väljaannetes. Tõendamiseks tuleb esitada **viide artikli(te)le erialases CV-s ja/või täienduskoolituse registris**.

5) Kliinilise psühholoogia **õpetamine** ülikoolis. Tõendamiseks tuleb esitada selle **maht ja faktilised asjaolud erialases CV-s ja/või täienduskoolituse registris**.

6) **Tööjuhendamise** kogemus. Tõendamiseks tuleb esitada juhendamis(t)e **maht ja faktilised asjaolud erialases CV-s ja/või täienduskoolituse registris**.

5.1.3. Kliiniline lapsepsühholoog, tase 7:

1 Kliinilise psühholoogina töötamine tähendab töötamist kliinilise psühholoogi kutsetunnistuse kehtivuse ajal.

- 1) Eelnev 7. taseme kliinilise psühholoogi kvalifikatsioon. Esitada sellekohase **kutsetunnistuse koopia või dokumendid kutse taotlemiseks**, mis tõendavad taotleja vastavust 7. taseme kliinilise psühholoogi kvalifikatsioonile.
- 2) Kliinilise lapsepsühholoogia alane täienduskoolitus pärast 7. taseme kliinilise psühholoogi kvalifikatsiooninõuete täitumist vähemalt 15 EAP (390 tundi) mahus. Taotleja, kes on ülikooliõpingute käigus läbinud rohkem aineid kui 7. taseme kliinilise psühholoogi nõuetes esitatud, võib neid arvestada täienduskoolitusena. Esitada tuleb **täienduskoolituse register ja tunnistused** läbitud täienduskoolituste kohta.
- 3) Tõendatud peab olema kliinilise lapsepsühholoogi poolt juhendatud praktiseerimine lapsepsühholoogia alal vähemalt 400 tunni mahus. Esitada tuleb sellekohane **praktika kokkuvõte ja praktikajuhendaja hinnang** praktikandi kompetentside kohta.

5.1.4. Kliiniline lapsepsühholoog, tase 8:

- 1) Eelnev 7. taseme kliinilise lapsepsühholoogi kvalifikatsioon. Tõendamiseks tuleb esitada sellekohase **kutsetunnistuse koopia**.
- 2) **Tõendid**, mis näitavad, **et taotleja on** 8. taseme kliinilise lapsepsühholoogi kutsetaotluse esitamisele eelnenud seitsme aasta jooksul **töötanud kliinilise lapsepsühholoogina**² keskmiselt vähemalt 400 tundi aastas vähemalt 4-aastase perioodi jooksul.
- 3) Tõendid, mis näitavad, et taotleja on 8. taseme kliinilise lapsepsühholoogi kutsetaotluse esitamisele eelnenud seitsme aasta jooksul läbinud mitmekesiseid erialaseid (sealhulgas, kuid mitte ainult, kliinilise lapsepsühholoogia-alaseid³) täienduskoolitusi keskmiselt vähemalt 80 tundi aastas vähemalt 4-aastase perioodi jooksul, st kokku vähemalt 320 tundi. Täienduskoolituste hulka loetakse:
 - (a) kursused ja töötoad (15-60% täienduse mahust),
 - (b) erialakonverentsidel osalemine (10-20%),
 - (c) uute oskuste õppimine ja rakendamine oma töös (15-20%),
 - (d) kovisioonis ja supervisioonis osalemine (10-20%),
 - (e) praktikantide juhendamine (10-20%),
 - (f) ettekanded erialasele kuulajaskonnale (max. 20%),
 - (g) publitseerimine autori või kaasautorina (max. 30%),
 - (h) erialaste väljaannete toimetamine (max 20%).Esimese nelja tegevuse osakaal kokku peab moodustama vähemalt 50% täienduskoolitusest. Esitada tuleb **täienduskoolituse register ja tunnistused** läbitud täienduskoolituste kohta. Tunnistustega peab täienduskoolituse registris esitatud koolitustest olema tõendatud 40 tundi täienduskoolitusi aasta kohta.
- 4) Vähemalt üks erialane publikatsioon ETIS 1.1 või 1.2 kategooria eelretsenseeritavates väljaannetes. Tõendamiseks tuleb esitada **viide artikli(te)le erialases CV-s ja/või täienduskoolituse registris**.
- 5) Kliinilise psühholoogia ja kliinilise lapsepsühholoogia **õpetamine** ülikoolis. Tõendamiseks tuleb esitada selle **maht ja faktilised asjaolud erialases CV-s ja/või täienduskoolituse registris**.
- 6) **Tööjuhendamise** kogemus. Tõendamiseks tuleb esitada juhendamis(t)e **maht ja faktilised asjaolud erialases CV-s ja/või täienduskoolituse registris**.

5.1.5. Kliiniline psühholoog-psühhoterapeut, tase 7:

- 1) Eelnev 7. taseme kliinilise psühholoogi kvalifikatsioon. Esitada sellekohane **kutsetunnistuse koopia või dokumendid kutse taotlemiseks**, mis tõendavad taotleja vastavust 7. taseme kliinilise psühholoogi kvalifikatsioonile.
- 2) Lõpetatud väljaõpe mõnes psühhoterapia koolkonnas, mille koolitust kutsekomisjon

2 Kliinilise lapsepsühholoogina töötamine tähendab töötamist kliinilise lapsepsühholoogi kutsetunnistuse kehtivuse ajal.

3 Soovitav proportsioon on 1/3 (ca 100 tundi) spetsialiseerumisalaseid täienduskoolitusi ja 2/3 muid kliinilise psühholoogia alaseid täienduskoolitusi.

tunnustab. Esitada tuleb **tunnistuse koopia täieliku psühhoterapiakoolituse läbimise ja iseseisva praktiseerimise õiguse kohta**. Tunnistuse peab olema välja andnud Eestis tegutsev psühhoterapiaühing.

5.1.6 Kliiniline psühholoog-psühhoterapeut, tase 8:

- 1) Eelnev 7. taseme kliinilise psühholoogi-psühhoterapeudi kvalifikatsioon. Tõendamiseks tuleb esitada sellekohase **kutsetunnistuse koopia**.
- 2) **Tõendid**, mis näitavad, **et taotleja on** 8. taseme kliinilise psühholoogi-psühhoterapeudi kutsetaotluse esitamisele eelnenud seitsme aasta jooksul **töötanud kliinilise psühholoogi-psühhoterapeudina**⁴ keskmiselt vähemalt 400 tundi aastas vähemalt 4-aastase perioodi jooksul.
- 3) Tõendid, mis näitavad, et taotleja on 8. taseme kliinilise psühholoogi-psühhoterapeudi kutsetaotluse esitamisele eelnenud seitsme aasta jooksul läbinud mitmekesiseid erialaseid (sealhulgas, kuid mitte ainult, psühhoterapia-alaseid⁵) täienduskoolitusi keskmiselt vähemalt 80 tundi aastas vähemalt 4-aastase perioodi jooksul, st kokku vähemalt 320 tundi. Täienduskoolituste hulka loetakse.
 - (a) kursused ja töötoad (15-60% täienduse mahust),
 - (b) erialakonverentsidel osalemine (10-20%),
 - (c) uute oskuste õppimine ja rakendamine oma töös (15-20%),
 - (d) kovisioonis ja supervisioonis osalemine (10-20%),
 - (e) praktikantide juhendamine (10-20%),
 - (f) ettekanded erialasele kuulajaskonnale (max. 20%),
 - (g) publitseerimine autori või kaasautorina (max. 30%),
 - (h) erialaste väljaannete toimetamine (max 20%).Esimese nelja tegevuse osakaal kokku peab moodustama vähemalt 50% täienduskoolitusest. Esitada tuleb **täienduskoolituse register ja tunnistused** läbitud täienduskoolituste kohta. Tunnistustega peab täienduskoolituse registris esitatud koolitustest olema tõendatud 40 tundi täienduskoolitusi aasta kohta.
- 4) Vähemalt üks erialane publikatsioon ETIS 1.1 või 1.2 kategooria eelretsenseeritavates väljaannetes. Tõendamiseks tuleb esitada **viide artikli(te)le erialases CV-s ja/või täienduskoolituse registris**.
- 5) Kliinilise psühholoogia ja psühhoterapia õpetamine ülikoolis. Tõendamiseks tuleb esitada selle **maht ja faktilised asjaolud erialases CV-s ja/või täienduskoolituse registris**.
- 6) **Tööjuhendamise kogemus**. Tõendamiseks tuleb esitada juhendamise(t)e **maht ja faktilised asjaolud erialases CV-s ja/või täienduskoolituse registris**.
- 7) **VÕTA**: Juhul, kui psühhoterapiaühingul on olemas kvalifikatsiooni uuendamise protseduur, mille kutsekomisjon on hinnanud vastavaks käesoleva korra nõuetele, võib p. 5.1.6 lõigetes 2, 3 ja 6 loetletud dokumendid asendada uuendatud teraapiatunnistuse koopiaga või tõendiga oma teraapiaühingult selle kohta, et taotleja erialane enesetäiendus 8. taseme kliinilise psühholoogi-psühhoterapeudi kutsetaotluse esitamisele eelnenud seitsme aasta jooksul on piisav psühhoterapeudi pädevuse säilitamiseks.

5.1.7 Kliiniline kohtu- ja korrektsioonipsühholoog, tase 7:

- 1) Eelnev 7. taseme kliinilise psühholoogi kvalifikatsioon. Esitada sellekohase **kutsetunnistuse koopia või dokumendid kutse taotlemiseks**, mis tõendavad taotleja vastavust 7. taseme kliinilise psühholoogikvalifikatsioonile.
- 2) Kliinilise kohtu- ja korrektsioonipsühholoogia alane täienduskoolitus pärast 7. taseme kliinilise psühholoogi kvalifikatsiooninõuete täitumist vähemalt 15 EAP (390 tundi) mahus. Taotleja, kes on ülikooliõpingute käigus läbinud rohkem aineid kui 7. taseme kliinilise psühholoogi nõuetes esitatud,

4 Kliinilise psühholoogi-psühhoterapeudina töötamine tähendab töötamist kliinilise psühholoogi-psühhoterapeudi kutsetunnistuse kehtivuse ajal.

5 Soovitav proportsioon on 1/3 (ca 100 tundi) spetsialiseerumisalaseid täienduskoolitusi ja 2/3 muid kliinilise psühholoogia alaseid täienduskoolitusi.

võib neid arvestada täienduskoolitusena. Esitada tuleb **täienduskoolituse register ja tunnistused** läbitud täienduskoolituste kohta.

3) Tõendatud peab olema kliinilise kohtu- ja korrektsioonipsühholoogi poolt juhendatud praktiseerimine kliinilise kohtu ja korrektsioonipsühholoogia alal vähemalt 400 tunni mahu. Esitada tuleb sellekohane **praktika kokkuvõte ja praktikajuhendaja hinnang** praktikandi kompetentside kohta.

5.1.8 Kliiniline kohtu- ja korrektsioonipsühholoog, tase 8:

1) Eelnev 7. taseme kliinilise kohtu- ja korrektsioonipsühholoogi kvalifikatsioon. Tõendamiseks tuleb esitada sellekohase **kutsetunnistuse koopia**.

2) **Tõendid**, mis näitavad, **et taotleja on 8. taseme kliinilise kohtu- ja korrektsioonipsühholoogi** kutsetaotluse esitamisele eelnenud seitsme aasta jooksul **töötanud kliinilise kohtu- ja korrektsioonipsühholoogina**⁶ keskmiselt vähemalt 400 tundi aastas vähemalt 4-aastase perioodi jooksul.

3) Tõendid, mis näitavad, et taotleja on 8. taseme kliinilise kohtu- ja korrektsioonipsühholoogi kutsetaotluse esitamisele eelnenud seitsme aasta jooksul läbinud mitmekesiseid erialaseid (sealhulgas, kuid mitte ainult, kohtu- ja korrektsioonipsühholoogia-alaseid⁷) täienduskoolitusi keskmiselt vähemalt 80 tundi aastas vähemalt 4-aastase perioodi jooksul, st kokku vähemalt 320 tundi.

Täienduskoolituste hulka loetakse:

(a) kursused ja töötoad (15-60% täienduse mahust),

(b) erialakonverentsidel osalemine (10-20%),

(c) uute oskuste õppimine ja rakendamine oma töös (15-20%),

(d) kovisioonis ja supervisioonis osalemine (10-20%),

(e) praktikantide juhendamine (10-20%),

(f) ettekanded erialasele kuulajaskonnale (max. 20%),

(g) publitseerimine autori või kaasautorina (max. 30%),

(h) erialaste väljaannete toimetamine (max 20%). Esimese nelja tegevuse osakaal kokku peab moodustama vähemalt 50% täienduskoolitusest. Esitada tuleb **täienduskoolituse register ja tunnistused** läbitud täienduskoolituste kohta. Tunnistustega peab täienduskoolituse registris esitatud koolitustest olema tõendatud 40 tundi täienduskoolitusi aasta kohta.

4) Vähemalt üks erialane publikatsioon ETIS 1.1 või 1.2 kategooria eelretsenseeritavates väljaannetes. Tõendamiseks tuleb esitada **viide artikli(te)le erialases CV-s ja/või täienduskoolituse registris**.

5) Kliinilise psühholoogia ja kliinilise kohtu- ja korrektsioonipsühholoogia õpetamine ülikoolis. Tõendamiseks tuleb esitada selle **maht ja faktilised asjaolud erialases CV-s ja/või täienduskoolituse registris**.

6) **Tööjuhendamise kogemus**. Tõendamiseks tuleb esitada juhendamis(t)e **maht ja faktilised asjaolud erialases CV-s ja/või täienduskoolituse registris**.

5.1.9 Neuropsühholoog, tase 7:

1) Eelnev 7. taseme kliinilise psühholoogi kvalifikatsioon. Esitada sellekohase **kutsetunnistuse koopia või dokumendid kutse taotlemiseks**, mis tõendavad taotleja vastavust 7. taseme kliinilise psühholoogi kvalifikatsioonile.

2) Neuropsühholoogia alane täienduskoolitus pärast 7. taseme kliinilise psühholoogi kvalifikatsiooninõuete täitumist vähemalt 15 EAP (390 tundi) mahu. Taotleja, kes on ülikooliõpingute käigus läbinud rohkem aineid kui 7. taseme kliinilise psühholoogi nõuetes esitatud,

6 Kliinilise kohtu- ja korrektsioonipsühholoogina töötamine tähendab töötamist kliinilise kohtu- ja korrektsioonipsühholoogi kutsetunnistuse kehtivuse ajal.

7 Soovitav proportsioon on 1/3 (ca 100 tundi) spetsialiseerumisalaseid täienduskoolitusi ja 2/3 muid kliinilise psühholoogia alaseid täienduskoolitusi.

võib neid arvestada täienduskoolitusena. Esitada tuleb **täienduskoolituse register ja tunnistused** läbitud täienduskoolituste kohta.

3) Tõendatud peab olema neuropsühholoogi poolt juhendatud praktiseerimine neuropsühholoogia alal vähemalt 400 tunni mahus. Esitada tuleb sellekohane **praktikapäevik ja praktikajuhendaja hinnang** praktikandi kompetentside kohta.

5.1.10 Neuropsühholoog, tase 8:

1) Eelnev 7. taseme neuropsühholoogi kvalifikatsioon. Tõendamiseks tuleb esitada sellekohase **kutsetunnistuse koopia**.

2) **Tõendid**, mis näitavad, et taotleja on 8. taseme neuropsühholoogi kutsetaotluse esitamisele eelnenud seitsme aasta jooksul **töötanud neuropsühholoogina**⁸ keskmiselt vähemalt 400 tundi aastas vähemalt 4-aastase perioodi jooksul.

3) Tõendid, mis näitavad, et taotleja on 8. taseme neuropsühholoogi kutsetaotluse esitamisele eelnenud seitsme aasta jooksul läbinud mitmekesiseid erialaseid (sealhulgas, kuid mitte ainult neuropsühholoogia-alaseid⁹) täienduskoolitusi keskmiselt vähemalt 80 tundi aastas vähemalt 4-aastase perioodi jooksul, st kokku vähemalt 320 tundi. Täienduskoolituste hulka loetakse:

(a) kursused ja töötoad (15-60% täienduse mahust),

(b) erialakonverentsidel osalemine (10-20%),

(c) uute oskuste õppimine ja rakendamine oma töös (15-20%),

(d) kovisioonis ja supervisioonis osalemine (10-20%),

(e) praktikantide juhendamine (10-20%),

(f) ettekanded erialasele kuulajaskonnale (max. 20%),

(g) publitseerimine autori või kaasautorina (max. 30%),

(h) erialaste väljaannete toimetamine (max 20%). Esimese nelja tegevuse osakaal kokku peab moodustama vähemalt 50% täienduskoolitusest. Esitada tuleb **täienduskoolituse register ja tunnistused** läbitud täienduskoolituste kohta. Tunnistustega peab täienduskoolituse registris esitatud koolitustest olema tõendatud 40 tundi täienduskoolitusi aasta kohta.

4) Vähemalt üks erialane publikatsioon ETIS 1.1 või 1.2 kategooria eelretsenseeritavates väljaannetes. Tõendamiseks tuleb esitada **viide artikli(te)le erialases CV-s ja/või täienduskoolituse registris**.

5) Kliinilise psühholoogia ja neuropsühholoogia õpetamine ülikoolis. Tõendamiseks tuleb esitada selle **maht ja faktilised asjaolud erialases CV-s ja/või täienduskoolituse registris**.

6) **Tööjuhendamise kogemus**. Tõendamiseks tuleb esitada juhendamis(t)e **maht ja faktilised asjaolud erialases CV-s ja/või täienduskoolituse registris**.

5.2 Lisaks punktis 5.1 loetletutele esitab taotleja järgmised dokumendid:

1) **avaldus**;

2) **erialane CV**;

3) maksekorraldus või muu **tõend kutse andmisega seotud kulude tasumise kohta**;

4) muud dokumendid, mis võimaldavad hinnata taotleja erialaseid kompetentse: näidised tehtud tööst, uutest väljaarendatud hindamis- või sekkumismeetoditest jne.

5.3 Kutse taastõendamise taotlemise eeltingimused ja esitatavad dokumendid:

1) **avaldus**;

2) maksekorraldus või muu **tõend kutse taastõendamisega seotud kulude tasumise kohta**;

3) **varasemat kutsekvalifikatsiooni tõendava dokumendi koopia**;

⁸ Neuropsühholoogina töötamine tähendab töötamist neuropsühholoogi kutsetunnistuse kehtivuse ajal.

⁹ Soovitav proportsioon on 1/3 (ca 100 tundi) spetsialiseerumisalaseid täienduskoolitusi ja 2/3 muid kliinilise psühholoogia alaseid täienduskoolitusi.

5) **tõendid, mis näitavad, et taotleja on** kutse taastõendamise avalduse esitamisele eelnenud seitsme aasta jooksul **töötanud** kliinilise psühholoogi, kliinilise lapsepsühholoogi, kliinilise psühholoogi-psühhoterapeudi, kliinilise kohtu- ja korrektsioonipsühholoogi või neuropsühholoogina – vastavalt sellele, millise kutse taastõendamist taotletakse – keskmiselt vähemalt 400 tundi aastas vähemalt 4-aastase perioodi jooksul;

6) tõendid, mis näitavad, et taotleja on kutse taastõendamise avalduse esitamisele eelnenud seitsme aasta jooksul läbinud mitmekesiseid erialaseid (sealhulgas, kuid mitte ainult spetsialiseerumisalaseid¹⁰) täienduskoolitusi keskmiselt vähemalt 80 tundi aastas vähemalt 4-aastase perioodi jooksul. Täienduskoolituste hulka loetakse.

(a) kursused ja töötoad (15-60% täienduse mahust),

(b) erialakonverentsidel osalemine (10-20%),

(c) uute oskuste õppimine ja rakendamine oma töös (15-20%),

(d) kovisioonis ja supervisioonis osalemine (10-20%),

(e) praktikantide juhendamine (10-20%),

(f) ettekanded erialasele kuulajaskonnale (max. 20%),

(g) publitseerimine autori või kaasautorina (max. 30%),

(h) erialaste väljaannete toimetamine (max 20%). Esimese nelja tegevuse osakaal kokku peab moodustama vähemalt 50% täienduskoolitusest. Esitada tuleb **täienduskoolituse register** ja tunnistused läbitud täienduskoolituste kohta. Tunnistustega peab täienduskoolituse registris esitatud koolitustest olema tõendatud 40 tundi täienduskoolitusi aasta kohta.

7) Juhul, kui psühhoterapiaühingul on olemas kvalifikatsiooni uuendamise protseduur, mille kutsekomisjon on hinnanud vastavaks käesoleva korra nõuetele, võib 7. ja 8. taseme kliinilise psühholoogi-psühhoterapeudi kutse taastõendamisel p. 5.3. lõikes 5 ja 6 loetletud dokumendid asendada uuendatud teraapiatunnistuse koopiaga või tõendiga oma teraapiaühingult selle kohta, et taotleja erialane enesetäiendus kliinilise psühholoogi-psühhoterapeudi kutsetaotluse esitamisele eelnenud seitsme aasta jooksul on piisav psühhoterapeudi pädevuse säilitamiseks.

7) Nii põhi- kui lisakvalifikatsioonide 8. taseme kordustaotlemisel erialased publikatsioonid ETIS 1.1 või 1.2 kategooria eelretsenseeritavates väljaannetes, mis on ilmunud viimase seitsme aasta jooksul. Tõendamiseks tuleb esitada **viide artikli(te)le erialases CV-s ja/või täienduskoolituse registris**.

8) Nii põhi- kui lisakvalifikatsioonide 8. taseme kordustaotlemisel kliinilise psühholoogia õpetamine ülikoolis. Tõendamiseks tuleb esitada selle **maht ja faktilised asjaolud erialases CV-s ja/või täienduskoolituse registris**.

9) Nii põhi- kui lisakvalifikatsioonide 8. taseme kordustaotlemisel **tööjuhendamise** kogemus. Tõendamiseks tuleb esitada juhendamise(t)e **maht ja faktilised asjaolud erialases CV-s ja/või täienduskoolituse registris**.

5.4 Varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamine

5.4.1. Taotleja, kes on läbinud kliinilise psühholoogia rakendusmagistri 4+2 õppekava järgi, mis lõppes kutseeksami ja uurimusliku magistriprojekti kaitsmisega, ei pea läbima hindamise teist (suulist) vooru.

5.4.2. Taotleja, kes on ülikooliõpingute käigus läbinud rohkem aineid kui kutse nõuetes esitatud, võib neid sobivusel arvestada täienduskoolitusena.

5.5. Psühhoterapiaühing, mis soovib oma liikmete koolituse tunnustamist kutsekomisjoni poolt, esitab komisjonile järgmised dokumendid:

a) avaldus koolitusprogrammi tunnustamiseks;

b) koolitusprogramm, kus on ära näidatud koolituse astmed, maht ja sisu, samuti koolituse tase, mis lubab psühhoterapeudil iseseisvalt töötada;

10 Soovitav proportsioon on 1/3 (ca 100 tundi) spetsialiseerumisalaseid täienduskoolitusi ja 2/3 muid kliinilise psühholoogia alaseid täienduskoolitusi.

c) muu tõendusmaterjal, mis on vajalik näitamiseks, et koolitus vastab alltoodud kriteeriumidele.

5.6. Psühhoteraapiakoolituste tunnustamise kriteeriumid:

- a) teraapiameetodid põhinevad empiirilisel kontrollitud teooriatel;
- b) meetodite efektiivsust tõendavad publitseeritud teadusuuringud;
- c) meetodeid on soovitatud mõne psüühikahäire ravijuhistes;
- d) koolitus koosneb teoreetilisest väljaõppest vähemalt 15 EAP mahus ja osalemisest tööjuhendamises (supervisioon): vähemalt 200 tundi juhendatud teraapiat ja juhendatud töötamine vähemalt 8 patsiendiga;
- e) teoreetiline koolitus sisaldab psüühika- ja käitumishäirete teoreetilised mudelid ning teraapia põhimõtete ja tehnikate teoreetilised alused;
- f) praktiline väljaõpe sisaldab patsiendi hindamise, teraapia eesmärkide püstitamise, teraapiameetodite rakendamise, tulemuste analüüsi ja järelravi oskuste treeningu;
- g) koolitusprogrammis ära näidatud teadmiste ja oskuste omandatuse kontrolli viisid ning kompetentside hindamine on kooskõlas kliiniline psühholoog-psühhoteraapeudi psühhoteraapia alaste kompetentside hindamise standarditega (Kliinilise psühholoogia kutsestandard B.2.11, Hindamisstandard kutsestandardi kliiniline psühholoog juurde B.2.11).

5.7. Kutsekomisjon teeb vastavalt esitatud dokumentidele otsuse:

- a) tunnustada psühhoteraapiaühingu koolitust;
- b) mitte tunnustada psühhoteraapiaühingu koolitust.

5.8. Eitava vastuse puhul esitatakse põhjendus.

6 KUTSE ANDMISE VÄLJAKUULUTAMINE JA DOKUMENTIDE MENETLEMINE

6.1 KA kuulutab kutse andmise välja vähemalt 1 kord aastas. Kutse andmise võib jätta korraldamata, kui välja kuulutatud tähtjaks on laekunud alla 3 taotluse või ei ole täidetud teisi KA määratud tingimusi.

6.2 KA avalikustab oma veebilehel:

- 1) avalduste ja dokumentide vastuvõtu koha ja tähtjad ning esitamise viisi,
- 2) hindamise toimumise ajad,
- 3) tasu suuruse kutse andmisega seotud kulude katteks,
- 4) muu kutse andmise korraldust ning tingimusi puudutava teabe.

6.3 Kutsekomisjon töötab välja dokumentide menetlemise korra ja esitab KA-le kinnitamiseks.

6.4 Dokumentide menetlemise korras sätestatakse:

- 1) avalduste ja dokumentide registreerimine,
- 2) dokumentide olemasolu ja nõuetele vastavuse kontroll,
- 3) dokumentide menetlemisega seotud tähtjad, sh dokumentide esitamisel ilmnenud puuduste kõrvaldamise tähtaeg ning taotleja teavitamine. *(Kutsekomisjon võib jätta avalduse läbi vaatamata, kui puudusi ei kõrvaldata tähtaegselt)*
- 4) dokumentide säilitamise kord ja tähtjad.

7 TAOTLEJA KOMPETENTSUSE HINDAMINE

7.1 Taotleja kompetentsuse hindamise korraldus, hindamiskriteeriumid ja -vormid on esitatud hindamisstandardis.

8 KUTSE ANDMISE OTSUSTAMINE JA KUTSETUNNISTUSE VÄLJASTAMINE

8.1 Kutsekomisjon teeb kutse andmise või mitteandmise otsuse hindamistulemuste põhjal iga taotleja kohta eraldi.

- 8.2 KA teatab otsusest taotlejale. Kutse mitteandmise otsust põhjendatakse kirjalikult.
- 8.3 Taotlejal on õigus esitada kaebus hindamisprotsessi ja -tulemuse kohta kutsekomisjonile.
- 8.4 Taotlejal on õigus esitada vaie kutsekomisjoni otsuse kohta kutsenõukogule haldusmenetluse seaduses sätestatud tingimustel ja korras.
- 8.5 KA esitab kutsekomisjoni otsuse kutse andmise ja registrisse kandmise kohta 7 tööpäeva jooksul Kutsekojale, kes korraldab andmete kandmise kutsetunnistuse plankidele ja väljastab trükitud kutsetunnistused KA-le.
- 8.6 KA väljastab kutsetunnistuse 30 tööpäeva jooksul pärast kutse andmise otsuse vastuvõtmist.
- 8.7 Kõik kliinilise psühholoogia kutsetunnistused kehtivad seitse aastat alates kutsekomisjoni otsuse tegemise kuupäevast.
- 8.8 Kutsekomisjonil on õigus tunnistada kutsetunnistus kehtetuks, kui:
- 1) kutsetunnistus on saadud pettuse teel;
 - 2) kutsetunnistus on välja antud võltsitud või valeandmeid sisaldava dokumendi alusel;
 - 3) kutset omava isiku tegevus ei vasta kutsestandardiga sätestatud normidele.
- 8.9 Kutsetunnistuse kehtetuks tunnistamisel peab kutsekomisjon andma isikule võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamuse ja vastuväited. Kutsekomisjon võib kutsetunnistuse kehtetuks tunnistamisel tugineda kolmandate isikute (nt aukohus) seisukohtadele jne.
- 8.10 Kutsetunnistuse kehtetuks tunnistamisel kustutatakse see kutseregistri ja KA teatab otsusest asjaomasele isikule tähtkirjaga ja avaldab sellekohase kuulutuse Ametlikes Teadaannetes (<http://www.ametlikudteadaanded.ee/>).
- 8.11** Vajadusel võib kutsetunnistuse omanik taotleda kutsetunnistuse duplikaadi väljaandmist kutseregistri volitatud töötlejalt.

9 KUTSE ANDMISE DOKUMENTEERIMINE JA DOKUMENTIDE SÄILITAMINE

KA dokumenteerib kutse andmisega seotud tegevuse kutseasutuse välja töötatud dokumendivormide järgi ja määratud ulatuses ning dokumente säilitatakse kutseasutuse kinnitatud arhiveerimiskorras sätestatud aja jooksul, kui õigusaktides ei ole tähtaegu sätestatud.

Kliinilise psühholoogia kutsekomisjoni isikuline koosseis.

1. Peeter Pruul – EPL-i esindaja, EPL-i Volikogu liige. Kutsekomisjoni liige 2010. - k.a., tunnustatud spetsialist kliinilise psühholoogia ja psühhoterapia alal (omab vastavad IV taseme kutsetunnistused), töötab Lääne-Tallinna Keskhaiglas ja erapraksises, TLÜ ja TÜ psühholoogiainstituutide lepinguline õppejõud. Kliinilise psühholoogi kutsestandardi uuendamise töörühma liige 2011.-2013.a, osalenud Kutsekoja hindamiskoolitustel ja hindamisstandardi töörühmas.

2. Anu Aluoja - TÜ psühhiaatriakliiniku esindaja. Kutsekomisjoni liige 2003. - k.a., tunnustatud spetsialist kliinilise psühholoogia ja psühhoterapia alal (omab vastavad V taseme kutsetunnistused), TÜ psühhiaatriakliiniku dotsent, osalenud kliinilise psühholoogi kutsestandardi koostamise töörühmas 2004.-2005. ja uuendamise töörühmades 2007. ja 2011.-2013.a, hindamisstandardi töörühmas 2013., osalenud kliinilise psühholoogia ja psühhoterapia metoodiliste materjalide ja vastavate teenusekirjelduste väljatöötamisel Eesti tervishoiusüsteemi jaoks.

3. Maie Kreegipuu - TÜ psühholoogiainstituudi esindaja. Kutsekomisjoni liige 2003. - k.a., tunnustatud spetsialist kliinilise psühholoogia (IV tase) ja psühhoterapia (IV) alal (omab vastavad kutsetunnistused), TÜ psühholoogiainstituudi kliinilise psühholoogia lektor, TÜ kliinilise psühholoogia kutsemagistrip programmi (1998. - 2010.) koostaja ja juht, osalenud kliinilise psühholoogi kutsestandardi koostamise töörühmas 2004.-2005., uuendamise töörühmades 2007. ja 2011.-2013.a. ning hindamisstandardi töörühmas.

4. Mairi Männamaa – töövõtjate esindaja, SA TÜK Lastekliiniku töötaja. Kutsekomisjoni liige 2009. - k.a., tunnustatud spetsialist kliinilise psühholoogia, kliinilise lapsepsühholoogia ning neuropsühholoogia alal (omab vastavad V taseme kutsetunnistused), TÜ ja TLÜ psühholoogiainstituutide lepinguline õppejõud, TLÜ teadur, osalenud kliinilise psühholoogi kutsestandardi koostamise töörühmas 2004.-2005., uuendamise töörühmades 2007. ja 2011.-2013. ning hindamisstandardi töörühmas 2013.a.

5. Tiina Kompus – töövõtjate esindaja, iseseisev ettevõtja. Kutsekomisjoni liige 2003. - k.a., tunnustatud spetsialist kliinilise psühholoogia, kohtu- ja korrektsioonipsühholoogia ning neuropsühholoogia alal (omab vastavad IV taseme kutsetunnistused), riiklikult tunnustatud kohtupsühholoogia ekspert, TÜ ja TLÜ psühholoogiainstituutide lepinguline õppejõud, osalenud kliinilise psühholoogi kutsestandardi koostamise töörühmas 2004.-2005. ja uuendamise töörühmades 2007. ja 2011.-2013.a, osalenud Kutsekoja hindamis- ja juriidilistel koolitustel ja hindamisstandardi töörühmas 2013.

6. Pille-Riin Kaare – töövõtjate esindaja, tunnustatud spetsialist kliinilise psühholoogia ja psühhoterapia alal (omab vastavad IV taseme kutsetunnistused), töötab Põhja-Eesti Regionaalhaigla Psühhiaatriakliinikus, Hasartmängusõltuvuse Nõustamiskeskuses ja erapraksises, osalenud kliinilise psühholoogia ja psühhoterapia metoodiliste materjalide ja vastavate teenusekirjelduste väljatöötamisel Eesti tervishoiusüsteemi jaoks.

7. Sihtasutuse Kutsekoda esindaja.